

RELAȚIILE TRANSATLANTICE: SUA ȘI CANADA

UE, SUA și Canada, împărtășesc valorile democrației, drepturilor omului, statului de drept și libertății economice și politice și preocupări comune în materie de politică externă și probleme de securitate. Cooperarea strânsă și relațiile strategice cu SUA și Canada rămân o prioritate pentru UE.

DIALOGUL POLITIC UE-SUA

Cooperarea strânsă și relațiile strategice dintre Uniunea Europeană și statele sale membre și Statele Unite se bazează pe o istorie comună și pe un set comun de valori democratice. Ele sunt esențiale pentru securitatea și prosperitatea ambilor parteneri. UE și SUA cooperează îndeaproape într-o serie de domenii de politică externă și contexte geografice, cum ar fi cooperarea în materie de securitate, energie și tehnologie, Rusia, Ucraina, Balcanii de Vest, combaterea terorismului și Orientul Mijlociu.

Investitura lui Joe Biden ca președinte al SUA la 20 ianuarie 2021 a dat un nou impuls relației dintre Uniune și Statele Unite, care se deteriorase în timpul mandatului președintelui Trump. Summitul UE-SUA de la Washington DC din 20 octombrie 2023 a reprezentat o ocazie de a revizui parteneriatul transatlantic, inclusiv angajamentul comun de a sprijini Ucraina. Liderii au subliniat, de asemenea, importanța comerțului și a investițiilor și au discutat despre modalitățile în care pot fi rezolvate chestiunile nesoluționate. La sfârșitul summitului, ei au adoptat o [declarație comună](#).

Cea de a patra reuniune a Consiliului UE-SUA pentru comerț și tehnologie (CCT) – instituit în cadrul [summitului](#) UE-SUA din iunie 2021 – a avut loc în Suedia, în mai 2023. CCT servește celor doi parteneri drept forum pentru a-și coordona abordările privind principalele aspecte legate de comerț, economie și tehnologie la nivel mondial. La 10 martie 2023, președintele Biden și președinta Comisiei Europene, Ursula von der Leyen, au semnat o [declarație comună](#) care abordează eforturile comune de a pune capăt războiului purtat de Rusia împotriva Ucrainei și cooperarea pentru construirea unor economii curate ale viitorului.

În octombrie 2021, Parlamentul European a adoptat o [rezoluție referitoare la relațiile UE-SUA](#), care a invitat ambele părți să consolideze multilateralismul și să colaboreze cu privire la obiectivele comune în materie de politică externă, securitate și economie, inclusiv pandemia, drepturile omului și reforma fiscală globală.

DIALOGUL INTERPARLAMENTAR – PROCESUL DIALOGULUI TRANSATLANTIC AL LEGIUITORILOR

Relația dintre Parlament și Congresul SUA, care datează din 1972, a fost consolidată și instituționalizată odată cu instituirea Dialogului transatlantic al legiuitorilor (DTL) în 1999. Dialogul reunește deputați în Parlamentul European și membri ai Camerei Reprezentanților din SUA la reuniunile interparlamentare bianuale, ce au loc alternativ în SUA și Europa. Legiuitorii care participă la aceste reuniuni fac schimb de opinii cu privire la chestiuni politice esențiale de interes reciproc, cum ar fi cooperarea comercială și economică, provocările în materie de politică externă și securitatea și apărarea, printre altele. Importanța dialogului politic transatlantic este foarte mare, având în vedere responsabilitatea legislativă și puterea de care dispune Congresul american de a autoriza intervenția SUA în crizele mondiale și de a determina participarea țării la instituțiile de guvernanță mondială. Cea de a 86-a reuniune interparlamentară/reuniune a dialogului transatlantic al legiuitorilor UE-SUA a avut loc la Stockholm, Suedia, în iunie 2023. Printre subiectele discutate s-au numărat sprijinul transatlantic pentru Ucraina, sancțiunile, securitatea și stabilitatea în regiunea indo-pacifică, politica UE și SUA față de China, comerțul și tehnologia, extinderea NATO și cooperarea UE-NATO. La sfârșitul reuniunii a fost semnat un [comunicat comun](#).

RELAȚIILE ECONOMICE DINTRE UE ȘI SUA

Uniunea Europeană și Statele Unite sunt principalii [actori comerciali și investitori](#) la nivel mondial. În 2022, SUA a fost cea mai mare economie din lume, reprezentând 25 % din PIB-ul mondial și 8 % din exporturile mondiale de mărfuri. Uniunea a fost a treia cea mai mare economie din lume, reprezentând 25 % din PIB-ul mondial și 28,5 % din schimburile comerciale cu bunuri.

UE colaborează cu SUA pentru a găsi o soluție la obstacolele comerciale bilaterale, inclusiv la cele care au apărut în timpul administrației anterioare, în special prin intermediul CCT. Cu ocazia reuniunii inaugurale a CCT, în septembrie 2021, SUA și UE s-au angajat într-o serie de dialoguri specifice pentru a aborda responsabilitatea platformelor online și a companiilor big tech, inclusiv în ceea ce privește inteligența artificială și fluxurile de date, pentru a colabora cu privire la o impozitare echitabilă și la denaturările pieței și pentru a dezvolta o abordare comună cu scopul de a proteja tehnologiile critice. [Dialogul privind stimulentele pentru energia curată](#) a fost lansat în martie 2023 pentru a coordona programele de stimulare ale UE și SUA. Scopul său este ca aceste programe să se consolideze reciproc și să devină, de asemenea, parte a CCT.

Începând din octombrie 2022, un grup operativ UE-SUA consacrat Legii privind reducerea inflației lucrează, de asemenea, pentru a identifica provocările legate de alinierea abordărilor privind consolidarea și securizarea lanțurilor de aprovizionare, a producției și a inovării de ambele părți ale Atlanticului. Prin urmare, au început negocierile cu privire la un acord specific privind mineralele critice, pentru a permite mineralelor critice relevante extrase sau prelucrate în UE să fie luate în considerare în

cea ce privește cerințele privind creditul fiscal pentru vehicule nepoluante în temeiul Legii SUA privind reducerea inflației.

Cu privire la un alt impas care rezultă din impunerea de către SUA a unor tarife la importurile de oțel și aluminiu în temeiul secțiunii 232 din Legea privind extinderea comerțului (Trade Expansion Act) (importuri care amenință securitatea națională), UE și SUA au convenit asupra eliminării temporare a tarifelor prevăzute în secțiunea 232 privind volumele istorice ale exporturilor de oțel și aluminiu ale Uniunii. Cele două blocuri au convenit, de asemenea, să caute un acord pentru a facilita decarbonizarea industriilor oțelului și aluminiului, precum și să rezolve problema supracapacității în aceste industrii, cauzată de practicile neorientate către piață din unele economii. În cadrul summitului UE-SUA din 20 octombrie 2023, ambele părți au declarat că s-au înregistrat progrese substanțiale în ceea ce privește identificarea surselor de supracapacitate din afara pieței și că așteaptă cu interes continuarea progreselor în următoarele două luni.

În 2022, SUA a fost cea mai importantă destinație pentru exporturile UE, absorbind 19,8 % din exporturile totale de [bunuri](#) ale UE (în timp ce exporturile către China nu reprezentau decât 9 %). SUA a ocupat locul al doilea în rândul partenerilor UE în ce privește importurile, furnizând astfel 11,9 % din bunurile importate în UE. În 2022, exporturile UE către SUA au crescut cu 27,5 %, atingând un nivel record de 509,4 miliarde EUR, în timp ce importurile din SUA au crescut cu 53,4 %, atingând 358,7 miliarde EUR. Excedentul comercial al UE cu SUA a scăzut cu 15,3 miliarde EUR, ajungând la nivelurile din 2019/2020.

SUA este principalul partener al UE pentru [comerțul internațional cu servicii](#). Luate împreună, economiile ambelor teritorii reprezintă peste 40 % din PIB-ul mondial și peste 40 % din comerțul mondial cu bunuri și servicii. Cu toate acestea, începând din 2016, balanța comercială a înregistrat un deficit comercial pentru UE în domeniul serviciilor, care s-a ridicat la 87,9 miliarde EUR în 2021.

Uniunea este cel mai mare investitor al SUA și viceversa, investițiile americane totale în UE fiind de patru ori mai mari decât în regiunea Asia-Pacific. Investițiile UE în SUA sunt de aproximativ zece ori mai mari decât investițiile UE în India și China luate împreună. Cu toate acestea, în ultimii ani, au existat unele probleme, cu fluxuri negative de investiții atât din SUA în UE, cât și din UE în SUA în 2018. Acest lucru a avut ca rezultat o reechilibrare a soldului stocurilor investițiilor străine directe (ISD), care s-au ridicat în 2021 la un deficit de 16,4 miliarde EUR, față de un surplus al UE de 284,5 miliarde în 2018. În 2021, volumul total al stocurilor de ISD ale UE în SUA a fost din nou mai mare (cu 47,2 miliarde EUR) decât stocurile de ISD ale SUA în UE. S-ar putea spune că investițiile bilaterale directe, care, prin natura lor, reprezintă un angajament pe termen lung, constituie forța motrice a relațiilor comerciale transatlantice. Acest lucru este întărit de faptul că schimburile comerciale dintre societățile-mamă și filialele din UE și SUA reprezintă peste o treime din totalul comerțului transatlantic. Estimările indică faptul că întreprinderile din UE și SUA care funcționează pe teritoriul celuilalt partener asigură locuri de muncă pentru peste 14 milioane de persoane.

DIALOGUL POLITIC DINTRE UE ȘI CANADA

Canada este unul dintre cei mai vechi și mai apropiați parteneri ai UE. Colaborarea dintre UE și Canada, bazată pe valori comune, o lungă istorie de cooperare strânsă și legături interpersonale puternice, a fost consolidată considerabil în ultimii ani.

Relațiile bilaterale au început în anii 1950, pe o bază economică, și au evoluat de atunci devenind un parteneriat strategic apropiat. UE și Canada colaborează îndeaproape pentru a găsi o soluție la provocări globale precum mediul, schimbările climatice, securitatea energetică și stabilitatea regională, și sunt parteneri apropiați în contextul G7 și G20.

UE și Canada au răspuns în mod decisiv la agresiunea militară neprovocată și brutală a Rusiei împotriva Ucrainei prin sancțiuni coordonate și prin furnizarea de sprijin cuprinzător Ucrainei în materie de securitate, financiar, material și umanitar.

În domeniul energiei, Canada a contribuit la consolidarea securității aprovizionării cu energie a UE și la încetarea dependenței UE de energia rusă. În ceea ce privește pandemia de COVID-19, UE a jucat un rol vital în asigurarea unei aprovizionări sigure și constante cu vaccinuri a Canadei. În primele etape ale punerii în aplicare a vaccinării, majoritatea vaccinurilor distribuite în Canada proveneau de la situri de producție cu sediul în UE.

Canada contribuie în mod regulat la misiunile [politicii de securitate și apărare comune](#) a UE și a participat la 24 de [misiuni ale UE de observare a alegerilor](#) începând din 2005. Canada a fost [invitată oficial să participe](#) la proiectele de [cooperare structurată permanentă](#) privind mobilitatea militară (decembrie 2021) și la proiectul „[Rețeaua de centre logistice în Europa și de sprijin pentru operații](#)”. [Acordul de parteneriat strategic UE-Canada](#) (APS), care a înlocuit [Acordul-cadru din 1976](#), este un acord politic cuprinzător care vizează consolidarea [cooperării bilaterale într-o serie de domenii sectoriale și de politică externă](#), cum ar fi pacea și securitatea internațională, combaterea terorismului, gestionarea crizelor, securitatea maritimă, guvernarea mondială, energia, transportul, cercetarea și dezvoltarea, sănătatea, mediul și schimbările climatice și regiunea arctică.

APS a fost semnat de Canada și UE la 30 octombrie 2016, cu ocazia summitului UE-Canada, și a primit aprobarea Parlamentului în februarie 2017. Secțiuni ample din acord sunt în vigoare cu titlu provizoriu de la 1 aprilie 2017. Acordul trebuie ratificat în toate statele membre (se așteaptă [în prezent](#), ratificarea de către Italia, Franța și Irlanda) înainte de a fi pus în aplicare pe deplin. Pentru a facilita cooperarea în acest cadru, au fost înființate o serie de instituții comune și a fost purtat un dialog intens la nivelul funcționarilor publici și la nivel ministerial. La 16 mai 2022, cea de a treia reuniune a Comitetului ministerial comun UE-Canada a avut loc la Bruxelles și a fost prezidată de VP/ÎR Josep Borrell și de ministrul afacerilor externe al Canadei, Mélanie Joly (a se vedea [declarația comună](#)). Cel mai recent [summit UE-Canada](#) între primul-ministrul canadian și președintele Consiliului European și Comisiei Europene a avut loc în persoană, la Bruxelles, la 14 iunie 2021 (a se vedea [declarația comună](#) și [conferința de presă](#)). În perioada 6-8 martie 2023, președinta Comisiei Europene, Ursula von der Leyen, a vizitat Canada. Ea [s-a adresat](#) unei sesiuni comune a Parlamentului

Canadei și s-a întâlnit cu prim-ministrul Justin Trudeau. [Declarația lor comună](#) s-a axat pe subiecte precum Ucraina, dezinformarea, clima, energia și materiile prime durabile, economia și tehnologia, cercetarea și egalitatea de gen.

DIALOGUL INTERPARLAMENTAR

De peste 40 de ani, deputații în Parlamentul European și omologii lor canadieni se întâlnesc anual în cadrul [reuniunilor interparlamentare](#), alternând locurile de desfășurare a reuniunilor din UE și Canada, pentru a discuta evoluțiile politice din Canada și UE și pentru a face schimb de opinii cu privire la chestiuni de interes comun, cum ar fi comerțul, schimbările climatice și migrația.

Pe baza APS, cea de a 38-a reuniune interparlamentară a adoptat o [declarație comună](#) în care ambele parlamente s-au angajat să transforme reuniunile interparlamentare într-un dialog neîntrerupt prin reuniuni suplimentare periodice și au convenit că acesta va juca rolul de contrapartidă pentru celelalte organisme instituite în cadrul acordului de parteneriat strategic. Cea de a [42-a reuniune interparlamentară](#), care a avut loc la Bruxelles în iunie 2023, a vizat comerțul și cooperarea UE-Canada în domeniul reglementării IA, al energiei, al ingerințelor externe și al securității și apărării (a se vedea [declarația comună](#)). Membrii D-CA se întâlnesc periodic cu părțile interesate pe tot parcursul anului pentru a se pregăti pentru reuniunile interparlamentare. Reuniunile recente au fost dedicate punerii în aplicare pe cinci ani a CETA, securității aprovizionării cu minerale critice și relațiilor Canada-SUA.

RELAȚIILE ECONOMICE DINTRE UE ȘI CANADA

[CETA](#) a îmbunătățit în mod considerabil [relațiile economice, comerciale și de investiții](#) dintre UE și Canada, deschizând piețele pentru [bunurile, serviciile și investițiile](#) celeilalte părți, inclusiv pentru achizițiile publice. CETA a creat, de asemenea, oportunități de creștere durabilă și a reflectat valorile comune prin capitolul său privind comerțul și dezvoltarea durabilă și prin [gama sa largă de dialoguri](#), inclusiv prin forumul său periodic al societății civile. Este primul dintre acordurile economice bilaterale ale UE care include un sistem jurisdicțional special în materie de investiții pentru soluționarea diferendelor cu privire la investiții dintre investitori și state.

Textul a fost semnat în cadrul summitului UE-Canada din 30 octombrie 2016 și a primit aprobarea Parlamentului la 15 februarie 2017. Punerea în aplicare provizorie a părților care intră în sfera de competență a UE a început la 21 septembrie 2017. CETA trebuie să fie ratificat de toate statele membre și se așteaptă [în prezent](#) ratificarea de către 10 state membre înainte de a putea fi pus în aplicare pe deplin.

În cadrul celui de [al treilea](#) Comitet mixt CETA, care a avut loc la Ottawa la 2 decembrie 2022, ambele părți au subliniat că performanța economică pozitivă din cadrul CETA este esențială în contextul global actual al tensiunilor geopolitice în creștere și al războiului purtat de Rusia împotriva Ucrainei, al perturbărilor lanțului de aprovizionare, al insecurității alimentare, al crizei energetice mondiale și al recesiunii economice emergente.

Pornind de la relația mai strânsă creată de CETA, UE și Canada au semnat, de asemenea, la 21 iunie 2021, [parteneriatul strategic UE-Canada privind materiile prime](#)

pentru a înregistra progrese suplimentare în ceea ce privește integrarea lanțurilor valorice ale materiilor prime și pentru a consolida colaborarea dintre părți în ceea ce privește știința, tehnologia și inovarea, precum și criteriile de mediu, sociale și de guvernare și standardele între părți. În martie 2022, Canada și UE au încheiat negocierile referitoare la un [acord de recunoaștere reciprocă](#) a calificărilor profesionale ale arhitecților, primul acord dintre UE și o țară din afara UE privind calificările profesionale. La sfârșitul anului 2022, au început negocierile privind aderarea Canadei la programul de cercetare al UE [Orizont Europa](#).

Atât Canada, cât și UE au fost afectate de tarifele impuse de SUA pentru oțel și aluminiu și au împărtășit opinia potrivit căreia aceste tarife nu au fost nici justificate din punct de vedere economic, nici compatibile cu normele Organizației Mondiale a Comerțului. În consecință, UE și Canada, împreună cu alți apărători ai ordinii comerciale bazate pe reguli, și-au intensificat dialogul privind chestiunile comerciale.

Comerțul cu bunuri dintre UE și Canada a crescut cu 66 % între 2016 și 2022, în timp ce comerțul cu servicii dintre UE și Canada a crescut cu 46 %, depășind alte schimburi comerciale cu parteneri din afara UE.

În 2022, UE a fost [cel de al doilea partener comercial](#) al Canadei, după SUA, contribuind cu 8,2 % la volumul total de exporturi și importuri de bunuri ale Canadei. În 2022, UE a exportat bunuri în valoare de 47,4 miliarde EUR în Canada și a importat din această țară bunuri în valoare de 29,7 miliarde EUR. Canada s-a situat pe locul 12 în rândul partenerilor comerciali internaționali ai UE în 2021. Mașinile, produsele minerale, echipamentele de transport și produsele chimice sunt printre principalele bunuri care fac obiectul unor schimburi comerciale între cei doi parteneri comerciali.

Comerțul cu servicii reprezintă o componentă importantă a relației comerciale dintre UE și Canada. În 2021, valoarea exporturilor de servicii din UE către Canada a crescut ajungând la 17,4 miliarde EUR, în timp ce valoarea importurilor de servicii ale UE din Canada a crescut la 13,7 miliarde EUR. Transportul, călătoriile, asigurările și comunicațiile sunt câteva exemple de servicii comercializate frecvent între UE și Canada. În 2020, din cauza pandemiei de COVID-19, comerțul cu servicii din Canada către UE și din UE către Canada a scăzut cu 21 %, respectiv, cu 33 %.

În ceea ce privește ISD, în 2018, UE și Canada au investit sume aproape egale în economiile celeilalte părți. UE este al doilea partener ca importanță al Canadei pentru investiții directe bilaterale, după SUA. În 2019 și 2020, având în vedere pandemia de COVID-19, stocurile canadiene în UE au scăzut cu 30 %, situându-se la 257,7 miliarde EUR, în timp ce stocurile Uniunii în Canada au scăzut cu 22 % în 2020. În 2021, s-a întâmplat contrariul. În timp ce stocurile de ISD ale Canadei în UE au crescut cu 6 % în 2021, stocurile UE în Canada au scăzut cu încă 4 %.

Leon Peijnenburg / Tuula Turunen
10/2023

